

NY KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Kassa postai
számja 14. szám.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320,
évre 800, egérvégre 1300 lej.
Helyi: Havonta 2,
félévre 12, égvégre 20.
Díjazás díjazás:
"NY KELET" az erdélyi zsidó közösség
egyetlen politikai napilapja.
Ciklusok utánonyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Évesre előfizetési
leveleket nem
fogadunk el.
- Készítők
megőrzését és visszakiadását az
állaltnak. Főszerkesztő dr. Márton
Erdős. Felelős szerkesztő dr. Sándor
Ferenc. Budapesti szerkesztés: Hat-
százötvenköt, Strada Matia 2.

Szerda, 1935. okt. 9

5886. EV. | XVIII. ÉVF. |
TISZRI 12. | 225 SZÁM.

Az olasz csapatok elfoglalták Aksumot, az abesszin hadsereg állítólag nagyszabású ellen-támadásra készül

Az olaszok az abesszin szent város elfoglalásával befejezetének tekintik az abessziniai hadjárat első fejezetét, az abesszinek hír szerint 80.000 katonát gyűjtöttek össze és meg akarják futamítani az olaszokat

Ma dönt a Népszövetség közgyűlése a népszövetségi tanács által meg-szavazott megtorló rendszabályok ügyében

CLUJ, október 8. Római jelentések arról számolnak be, hogy az északi fron-
ton az olasz offenzíva Aksum elfoglalásával véget ért és a csapatok olyan állást
vettek fel, amely az ellenoffenzívát lehetetlenné teszi. Ezzel szemben abesszin for-
rásból azt jelentik, hogy az abesszin csapatok 80 ezer ember összpontosításával
ellentámadást kezdenek, melynek sikeréhez nagy reményeket fűznek. Jelentéseink a
következők:

Olasz jelentés szerint az északabessziniai kampány befejeződött

ROMA, október 8. A Havas távirati ügy-
nökség biztos forrásból szerzettnek jelzett ér-
tesülése szerint az egész Tigre tartomány
olasz kezében van. Seyum herceg, a tarto-
mány kormányzója, elmenekült. Az észak-
Abessziniában tartózkodó három olasz had-
oszlop közötti összeköttetés teljes mértékben
fennáll. Aksum meghódítását olasz katonai

körök úgy tekintik, mint az északabessziniai
kampány befejezését, mert a volt észak-
Abesszin fővárosnak rendkívül fontos stratégiai
jelentősége van. A Marvigna tábornok
vezetése alatt álló jobboldali csapatok vé-
delme biztosnak tekinthető az abesszin ellen-
támadással szemben.

Abesszin jelentés szerint 80.000 főnyi abesszin hadsereg ellentámadásba megy át az északi fronton

LONDON, október 8. A Reuter távirati
iroda addisabebai jelentése szerint az
északi abessziniai front-helyzetben újabb
fordulat állott be. Arról van szó, hogy az
északi olasz hadsereg jobbszárnyát Eritrea
határa mentén Seyum, Kassa és Ayelu
herceg csapatai veszélyeztetik. A három
herceg meg akarja futamítani az olaszok-
kat. Szándékuk keresztülvitelében nyolc-
vanezer ember áll rendelkezésükre, akik az
eritreai határon lévő Setit folyó felé tartá-

nak. Az abesszin hatóságok szerint számos
eritreai lakos szökik át a határon. Maka-
le környékén az olasz hadseregben szol-
gáló eritreaiak egy csoportja gépfegyve-
rrel átpróbált az abesszinekhez. Sejum
herceg táviratilag közölte a négussal, hogy
elfogott egy olasz ezredet és harminc
más olasz tisztet. A négus úgy intézkedett,
hogy a foglyokat szállítsák a fővárosba,
nehogy jelenlétiük feleslegesen izgassa a
lakosságot.

Az igazi háboru csak most következik?

Róma, október 8. Olasz jelentés szerint,
melyet a Reuter jelentése is megerősít, az
olasz csapatok elfoglalták Agsum városát is,
amelynek elfoglalása nagy jelentőségű, mert
ezáltal a zo'aszói birtokába jutottak az
északi Tigre tartomány három fő csomó-
pontjának, vagyis Adua, Adigrat és Aksum
városainak.

segei csak ezután fognak kibontakozni teljes
nagyágukban. Nem nagy távolságra Adua-
tól kezdődik a magas hegyvidék, melynek
csúcsai sokhelyütt túlhaladják a 4500 métert
is. Valamivel könnyebb út vezet ugyancsak
északról a sokat emlegetett Tana tó felé.
Ennek ellenére azonban nem tartják valószínű-
sűnek, hogy az olaszok az ebben az irányban
előnyomulással izgatni próbálják az angol
közvéleményt. Katonai szakértők szerint
valószínűnek látszik, hogy az olasz hadmű-
veletek következő szakasza a Mussa-Ali
hegység felé irányul, melyet a már
délről is megindult offenzívával fognak tá-
mogatni. Ez a támadási vonal a francia
Dzsibuti felől Addis-Abeba felé vezető vasutvo-
nal mentén vezet és siker esetén már az első
hónapokban biztosíthatna az olaszoknak egy
Szomáliától Eritreába vezető területsávot
Abesszinián területén.

A három város elfoglalásával kapcsolatban
olasz hivatalos jelentés szerint, az afrikai
olasz csapatok vezetősége befejezettnek tek-
inti a hadműveletek első részét. A vezér-
kar várakozási időt tart szükségesnek, mely
alatt a nélkülözhetetlen utakat kiépítik és
előkészítik a lehetőségeket a további támadá-
sokra. Teljes csend azonban a hadszíntereken
még nem következett be. Az angol tudósítók
jelentése szerint az olaszok erős tevékenység-
get fejtenek ki továbbra az aduai fronton és a
legnagyobb erővel igyekeznek a keleti és a
déli frontokon is előnyomulni. Valószínűnek
látszik, hogy az olasz támadás sulypontja
rövidesen áthelyeződik Adua környékéről va-
lamely más frontra.

Egyébként a Dzsibuti-Addis-Abeba között
vezető egyetlen abessziniai vasútvonalat az
abesszin kormány saját igazgatása alá von-
ta. Még a vasárnapi nap folyamán abesszin
mémókók és vasúti munkások hivatalosan is
lefoglalták a vasutat, amely a Franciaország
és Abesszinián között fennálló szerződés sze-
rint mindaddig francia kezelésben volt. A
szerződés azonban azt is kimondta, hogy há-
boru esetén az abesszin kormány saját keze-
lésébe veheti a vasútvonalat.

Aksum elfoglalását az olaszok rendkívüli
jelentőségűnek tekintik, mert ezt a várost az
abesszinek szent városnak tekintik, ahol az
első abesszin királyok vannak eltemetve és
ahol az abesszin királyok legfőbb szentélye
legitimizációját obeliszke díszíti.
Rendkívüli nehézségek a további
előnyomulás útjában
Katonai szakértők szerint az olaszok to-
vábbi előhaladásának útjában rendkívüli ne-
hézségek állanak. Az abesszin terep nehé-

Csak most jön a háboru
Az angol lapok tudósítói szerint az előnyo-
muló olaszok mögött haladó olasz munkás-

osztatok csodálatos teljesítményeket vé-
geznek. A benszüllött lakosság is ámulva
látja, hogy egy-két nap alatt az olasz szer-
vező munka nyomán a vidék képe teljesen
megváltozik. Óserdei tájon kitűnő autót
épül, repülőterek, hadosztálykórházak nőnek
ki a földből. A műszaki csapatok acélhida-
kat napok alatt építenek.

A Reuter távirati iroda addisabebai je-
lentése szerint az eddigi harcokat az összes
frontokon csupán előőrsök összecsapásának
Még egyetlen ütközethe sem avatko-
zott bele a hadsereg nagy tartaléka.

Az igazi háboru még csak ezután kö-
vetkezik.

A Corriera della Sera Asmarából keltezett
távirata szerint az abesszin hadseregnek két
hatalmas oszlopa gyülekezik Essie környékén,
Magadala mellett.

Ezek a csapatok közvetlenül a négus
parancsnoksága alatt fognak állni. Ugy
látszik, hogy ezen a területen kerül sor
majd a döntő ütközetre.

Egyidejűleg az olasz hadvezetőség az északi
arcvonalon szüntelenül kapja az újabb
erősítéseket.

Az elfoglalt területeket kiépítik és szilárd
utakat készítenek a nehézfűrművek
számára.

Olaszországból is fokozott gyorsasággal küldik
a Keletafrikába irányuló katonai szállítmányokat.
Nápolyból tegnap öt nagy, csapattal és hadianyaggal megrakott személy-
szállító hajó indult el. A „Január 3.” fekete-
inges hadosztályt szintén Nápolyban összpontosították,
ahonnan néhány nap múlva utnak indul. Más kikötőkből szintén indul-
tak csapatszállító hajók.

A keleti fronton nagy erővel folyik tovább
az olasz támadás.

Az olaszok tegnap elfoglalták a Mussa-
Ali hegycsúcsát, ami lehetővé teszi a to-
vábbi előrehaladást.

Danakil lövészek, akik ezt a vidéket védik,
egyenként bujnak meg a hegyszakadékokban
és barlangokban, onnan támadnak az előre-
haladó olaszokra. Az olasz nyomás ezen a
vidéken napról-napra erősödik.

A véres küzdelem

Az Adua környékén lefolyt harcok borzal-
masságáról és vérességéről ugyszólván az
összes hadszíntéri jelentések megemlékez-
nek. A római rádió spikerje az aduai ese-
ményekről való beszámolójában kihangsúlyozta,
hogy az olasz-abesszin háboru negyedik
napján gyönyörű napsütés aranyozta
be a hadszínteret. Az abesszin területen
levő olasz csapatokat hármaskordon veszi
körül, amely kordonban ember-embert ér,
miután nagyon kell vigyázni az abesszinek tá-
madásaira, akik rejtekből támadnak az olasz
csapatokra. Az olasz csapatok szüntelenül
vonulnak a Mareb folyón keresztül, amely
1200 méter magasságban folyik és 39 éve
képezi a határt. Az olaszoknak rettenetesen
nehéz terepen kell áthaladniuk. A hőség
már a kora reggeli órákban is óriási. Ember
és állat csak a legnagyobb erőfeszítéssel tud
haladni. Adua 1965 méter magasságban
fekszik, de az olasz csapatoknak el kell fog-
latniuk a környező 2300 méter magas hegye-
ket is, mert Rasz Szejum csapatai ott buj-

(Folytatása a 8-ik oldalon)

VILAG TUKRE

Mit vesz és mit ad el Abesszinián?

A Népszövetség Itália ellen tudvalevő-
leg gazdasági szankciókat léptetett életbe.
Ami azt jelenti, hogy az államok egy ré-
sze Itáliának nem fog kölcsönt folyósítani
és nem enged árut szállítani. Abessziniá-
val, mint megtámadott félle szemben ilyen
intézkedések nem történhetnek. Ide lehet
szállítani az áruk egész tömegeit, ha
ugyan érdemes. Mert Abesszinián gazdag
ország ugyan, van rendkívül értékes fa-
anyaga, gumifái, gyapotja, datolyája,
dohánytermelésben alkalmas tala-
ja. De mindez kiaknázatlan, éppugy, mint
ahogy nincsenek kiaknázva az ország bá-
nyakincsei.

Mindenesetre érdekes és figyelemre
méltó probléma, hogyan jöhet tekintetbe
Abesszinián, mint kereskedelmi tényező az
európai közgazdaság szempontjából. Mi-
lyen pénzgazdálkodást fizet Abesszinián? Több
szőr megirtuk, hogy Abessziniának kétfé-
le ezüst pénze van: a Mária Terézia- és a
Menelik-tallér. A kétféle tallér ezüstkér-
te, a mai árak mellett egy 13-ad font, kö-
rülbelül 75 lej. Az Etiópiában forgalomban
lévő és elrejtett tallérök számát 35-
50 millióra becsülik.

Etiopia állami bankja is kibocsátott
bankjegyeket, ezek azonban csak a fővá-
rosban forognak közkezen, a többi tarto-
mányokban nem fogadják el fizetként;
a nép tudja, hogy a bankjegyek ezüstfo-
dezete elég gyöngé.

Mint hogy a bank pénzén nem lehet
számbajövő mennyiségben árut vásárolni,
a négus koncessziók révén akar pénzhez
jutni, sőt a császári ékszerek eladását is
tervbe vette. Mint hogy pedig pénzzel nem
igen lehet most még fizetni Abessziniá-
nak, igyekszik árukkal vásárolni.

Az abesszin súlyosság: a *franzula*, mely
körülbelül 17 kiló. A nemes fémek és az
értékesebb nyersanyagok számára külön
kis mértékegység van: az *okiet*, amelynek
súlya annyi, mint egy talléré, vagyis: 28.3
gram. Abessziniában még soha külkeres-
kedelmi statisztika nem jelent meg. A
vámhivatalok vezetnek ugyan fejjegyzése-
ket, de ezek közül is csak Addis-Abeba
vámhivatalainak adatait lehet komolyab-
ban figyelembe venni. Hivatalosan ezeket
az adatokat sem lehetett megkapni. A kö-
vetségek és konzulátusok is csak nagy
baksisok árán kaptak felvilágosítást. Az
országnak nincs nagyipara, sőt a házi ipa-
ra is nagyon primitív, ezért kész gyárt-
mányokat importál és mezőgazdasági ter-
ményeket és nyersanyagokat exportál.

1934-ben, hozzávetőlegesen becslés szerint
Abesszinián körülbelül 15.5 millió tallér ér-
téki árut importált, és körülbelül 6.7 mil-
ió tallér értékű árut exportált. Ebben az
állam részére történt szállítások — fegy-
verek és hadfelszerelési cikkek — éppoly
kevésbé foglaltatnak, mint az arany és
platina kivitel, amelyről nem lehetett ada-
tokat beszerezni. Az utolsó öt évben nagy
változásokon ment keresztül Abesszinián
külkereskedelme, és pedig az ezüstkérte az
1930-ban bekövetkezett áresése miatt.
Esett a tallér, ami azután az importált
árak értékét körülbelül 50 százalékkal
emelte. A lakosság vásárló képessége csökkent és az abesszinek luxuscikkeket, mint
porcellán, üveg, köttőtáru és szövött, nem
tudták a régi mennyiségben vásárolni. Vi-
szont az exportra szánt nyersanyag ára is
esett. Emiatt az abesszin kereskedelem
évek óta krízisben van, Japán ugyan ol-
csón adja áruját Abessziniának, de viszont
nem vásárol tőle. A behozatali statisztiká-
ban 75 százalékkal szerepelnek a szövött
árak.
Öt évvel azelőtt még India szállította

A román pártok felvonulása a vasárnapi népgyűléseken

„Mihalache bolsevizmussal töltötte meg a nemzeti parasztpárt programját” — véli Vlad Aurel

Vlad Aurel kifejti, hogy miért lett bizalmatlan az uralkodó Maniival szemben

Bucuresti, október 8. (Az Uj Kelet tud.) A külpolitikai helyzet nyugtalan atmoszférája átosáptott a belpolitikára is. Bizonyos királyi audienciák, a felsőbb tényezők egyes megnyilatkozásai újra élesztették az ellenzéki pártokban a reményiséget, hogy közelebről kormánykriszissal lehet számolni és nincs messze az idő, midőn út számukra az utódlás órája. A közeljövő fogja megmutatni, hogy a reményiségek mennyiben indokoltak. Logikusnak semmiesetre sem tűnik, hogy kormányváltás következzen a közeljövőben, éppen a bizonytalan nemzetközi helyzetre való tekintettel. Midőn Genfben szankciók lehetőségéről vitáznak és olyan események vannak készülőben amelyek Romániát is határozathozatal elé állítják, az uralkodó aligha fogja menesztetni a kormányt és feloszlítani a parlamentet, kitéve ezáltal az országot éles választási kampány, elkerülhetetlen belső megvárakoztatásainak. Sokkal valószínűbbnek látszik, hogy amíg a nemzetközi horizont ki-

nem tisztul, addig a Tatarescu-kormány helyén marad, hacsak éppen nem a nemzetközi helyzet alakulása fogja a kormány kicserélését szükségessé tenni.

A vasárnapi felvonulás

November 15-én mindenestre megnyílik a parlament és az ellenzéki pártok párhuzamosan, de a bizonytalannak hitt belpolitikai helyzetre való tekintettel is széleskörű gyűléskampányt indítottak be. Vasárnap ugyiszólván alig volt fontosabb centrum az országban, amely ne látta volna vendégül valamelyik politikai párt gyűlését. A rekordot a nemzeti parasztpárt viszi, amely Fagaras megyében ismét hatalmas tömegdemonstrációt rendezett. Feltűnően aktívnak bizonyulnak azonban nemcsak az alkotmányos front hívei, hanem a vaidisták is. A numerus valachicus mozgalom vezetői három hónapig tartó téltelenség után a jelek szerint erőteljes akcióba kezdtek és az elmúlt vasárnap három helyen is terjesztették Vaida Sándor tanait.

Vlad Aurel három pontja

Alba-Iulian a vaidisták albamegyei szervezetének vezetősége ülésezett. Itt dr Vlad Aurel érvelt a töle szokott névvel a „románok Romániája” mellett. Elmondta, hogy Maniu elküldte hozzá Deleut és Pop Jancsi, a volt belügyi miniszter, kérve, hogy térjen vissza a pártba. Ő azt válaszolta, hogy nem tér vissza egy házba, ahonnan ok nélkül kidobták. A pártban különben is csak akkor fog helyreállni a béke, ha Maniu és Mihalache elfogadják a következő három feltételt:

1. Numerus valachicus.
2. A trösztök és kartellek megszüntetése.
3. A haláltünetes bevezetése.

— Pop Jancsi félrehívott és azt kérdezte, hogy nem akarnék találkozni Maniival? Azt válaszoltam: Egy régi barátal akkor is készséggel találkozom, ha véletlenül a véleményeim nem is egyeznek. Pop Jancsi házában Alba-Iulian jöttünk össze. De már az első pontnál nem értettünk egyet, mert

Maniu azt mondta, hogy a numerus valachicus külpolitikai okokból nem lehet alkalmazni.

— Véleményeltérés van közöttünk a program miatt is, amelyben Maniu és Mihalache mindenfelé belöttek, de különösen bolsevizmust.

Mert ahogy Mihalache értelmezi a szövetségeket, ezek nagyon hasonlítanak a kolchozokhoz, Madgearu pedig irányított gazdaságot akar, ami azonosít, hogy a kisebbségi és idegen zsebek felé irányítsa a román munka eredményét, teljesen azonos azzal, amit a bolsevikiek csinálnak.

Még a bolsevikiek is alább adják már, látva politikájuk csődjét, csak Maniu és Mihalache tartanak ki emellett.

Vlad Aurel ezután Maniu és az uralkodó közötti kapcsolatáról beszél. Maniu azt állítja, hogy ő csinálta a restaurációt. De amikor az uralkodó hazajött, ugyancsak Maniu mondta, hogy ne legyen király, hanem lépjen be a régenstanácsba és ha jól fogja viselni magát és hallgatni fog Maniura, csak akkor legyen király. Azt is mondta, hogy hűséget esküdt Mihalagy királynak és ezért le kell mondania. Hagyta, hogy a Mironescu-kormány készítsen elő a restaurálással kapcsolatos törvényeket. Ezután pedig ugyancsak Maniu ment el a képviselőházba és terjesztette elő a határozati javaslatot a király trónraállítására vonatkozólag. Ezen ellentmondás miatt alaposan utána kellett nézni, hogy mit akar Maniu és a viszony közte és az uralkodó között nem támaszkodhatott Ofeisége teljes bizalmára. Maniu amikor látta, hogy nem telletti azt, amit akar, lemondott és Vaidát ajánlotta. De azt hiszik, hogy támogatja is Vaidát? Mindenféle nehézségeket okozott neki, majd Mihalacheval egyesülve, meg is bukatta, hogy két hónap múlva ismét Vaidát ajánlja. Ez még mindig nem volt elég. A párt végrehajtó bizottságát kérte, hogy támogassák Vaidát, de két nappal később egy intervjuiban megtámadta a kormányt és a Cot d'Azurrol folyt az üzenet, hogy mire hazajön, a kormányt meg kell bukni. Most pedig Cuton azt mondta, hogy a Vaida-kormány jó volt, de az

... bukott. Ezekkel az ellentmondásokkal együtt Maniu, hogy ő, aki nem akart együttműködni Ion Braianuval vagy Tache Ionescuval, mert azt hitte, hogy a parasztpártiakat az orrukál fogva fogja vezetni, most Topoloveniből kell várja az uasításokat.

Tilea és a németországi zsidók

Vlad Aurel után Tilea beszélt. A volt miniszterelnökségi alminiszter, aki a belpolitika kulissái mögött oly érdekes szerepet játszik és aki eddig a háttérben maradt, most aktive kezd résztvenni a vaidisták mozgalomában. Tilea beszélt a Frontul Romanesc turdai vezetőségi ülésén is. Kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt vezetői aláírták a végrendeletüket azon a napon, midőn visszautasították Vaidának a numerus valachicus bevezetésére vonatkozó javaslatát. A románok fejlődését nem lehet elérni azzal, hogy kipellengérez az ember néhány kisebbséget, akiket másrészt pénz fogadnak el pártcélokra. Odáig jutottunk, hogy szegélytük azt mondani, hogy románok vagyunk és az idegenek azt hitték, hogy lemondunk jogainkról.

Azokban az országokban, amelyeknek élen nacionalista vezetőség áll, a polgárok büszkék nemzetiségükre, az idegenek pedig alkalmazkodtak a megváltozott viszonyokhoz.

A volt miniszterelnökségi alminiszter itt nyilván a németországi zsidókra célozott. Örök titok marad, hogy vajjon a németországi zsidók helyzetét hogyan lehet „a helyzethez való alkalmazkodásnak” nevezni.

Csak a zsidók és szabadkőművesek kívánják az olasz vereséget

A Frontul Romanesc hétfőn Gherlan gyűlést tartott, amelyen Vaida-Voevod Sándor, az alakulat elnöke is megjelent és beszédet tartott.

— Olaszország, a dicsőséges múlt őse, több évszázados széttagoltság után, mintegy 80 év óta hatalommal és dicsőséggel teljes utat követ, amelynek a háború után Mussolini tökéletes kifejezést adott — mondotta Vaida.

— Miután a békeszerződés alkalmával a gyarmatok szétosztásánál igazságtalanság történt, Olaszország azon volt, hogy szaporodó népességének megfelelően életheletőséget és helyet keressen magának a nap alatt, egyszerre azt kellett tapasztalnia, hogy megsérti egy olyan országot, mint Abesszinia, ahol egy virágzik a barbárság és a rabszolgaság, mint sehol a földön.

— Amikor erre Mussolini régi kulturájú nemzete érdekének és tekintélyének megfelelően választott, a népus országának igazságos megbüntetését és uralma alá való hajtását szolgáló akciót indított meg.

— De ime, Anglia a népszövetségi egyezményt idézve, arra kérte Franciaországot, hogy vállaljon szolidaritást egy Olaszországgal szembeni akcióban. A tegnapi napot történelmi napnak kell tekintenünk, mert a francia kormány úgy határozott, hogy egyetlen francia katona sem áldozza fel magát egy ilyen akcióban.

Történelminek nevezem ezt a napot, mert Franciaországnak indirekt szolidaritása megmentette Európa békéjét.

Ez a szolidaritást sem a mi (Frontul Roma-

nese), sem Románia szempontjából nem lehet kétféle felbecsülni, mert csak Franciaország felelősségével szemben kell köszönetnyilvánítást tennünk mi is, szövetségeseink is egy olyan nemzetközi bonyodalomtól, melynek fejleményei beláthatatlanok. Ezért kiáltom innen, hogy hallatszik Párizsig és Rómáig:

„Eljen Franciaország és eljen Olaszország!”

— Kik azok, akik védelmezik Abessziniát? A kik a zsidó tőke szolgálatában állnak és a szabadkőművesek.

Azok, akik Olaszországnak a vereséget kívánják, nem tudnak megbékélni azzal, hogy Olaszország Mussolini a nemzeti érdekek előmozdításának és megtartásának más módszerét vezette be, mint az élet kiuzsorázását és korrupcióját, amelyben a nemzetközi tőke és a szabadkőművesek, mint legkedvezőbb elemében dolgozott.

Vaida-Voevod Sándor ezután a háboru esztére szóló román-orosz egyezmény kérdésével foglalkozott, amelynek értelmében

a szovjetnek joga lenne, hogy Románián keresztül fegyvereket és csapatokat szállítson.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban Vaida a következőket mondotta:

— Innen Gherláról intézek felszólítást az antirevizionista ligához és megkérdem a vezetőket, vajjon nagyobbak tartja-e a magyar veszedelmet a nyugati határon, mint az orosz a keletin? Ma, amikor arról van szó, hogy egy olyan szerződést készítsenek, amelynek értelmében háboru esetén megengedik az orosz csapatoknak Bucovinán való átkelését. A történelmi tanúság szerint az orosz csapatoknak román területen való átkelése sohasem szolgált eddig javunkra. Annál inkább arra kell ma gondolnunk, hogy miután bejötték, vajjon hogyan fognak kimenni.

A vaidisták főleg a nemzeti parasztpártótámadják gyűléseiken. Ezt tette a turdai értekezleten dr Popa Adam is, mint a turdai vaidista tagozat elnöke.

Zsidók, keresztények és pogányok a Harmadik Birodalomban

A Harmadik Birodalom egy prágai karrikatura-sorozat tükrében

Bécs, október 8. (Az Uj Kelet tud.) Az elnyomottak nem mindig jajgatnak, amikor az ostor végigszánt a hátukon: csodamódra kacagnak is néha. Nemcsak elégiákat ír fel a történelmi; olykor szatírákat énekelnek. Kinevetik, kigunyolják a kintzókait. Szenvedéseik közepette, könyfátyolos szemmel is meglátják a pribékjeik gyengéit. Észreveszik, hogy nem az erényeik, hanem voltaképpen a vak sors emelte őket feléjük. Hogy izmaik keménysége gyenge elmét rejt, hogy a gazdagságuk földi javakban lelki szegénységet takar. A szenvedésük persze keserívé teszi a kacajukat, maróvá a gunyt, élessé az életet. Az elnyomott népek veszedelmes, éppenséggel gyilkos iróniája közismert.

Ezek a gondolatok kísértettek fel az olvasóban a prágai *Simpl-Verlag* karrikatura gyűjteményének „Juden, Christen und Heiden im III. Reich” láttára. Alfred Kerr irt hozzá előszót. Megmagyarázza, hogy így is torzképekkel és tréfával is lehet harcolni. A guny, a kacaj is egyik eszköze a tiltakozásnak. Tiltakozni, protestálni pedig muszáj.

Azt is megérteti velünk Kerr, hogy miért a zsidók szerepelnek a cimben és a tartalommal egyképpen a legélen. A harc Németországban nemcsak a zsidók, hanem az emberi kultúra ellen irányul — ez szent igaz. Am a keresztényeket az elveik miatt üldözik, a zsidókat viszont a pusztasága miatt. Őt éri tehát a több és a keményebb támadás. És így őt illeti meg az elsőbbség a védelemben is. A legélesebb nyilatkaik azonban még sem a náci hóhérok, hanem a Naumann-zsidók, a zsidó horogkeresztesek ellen lövik, úgy Kerr, mint az album rajzolója. Mert — joggal — azt tartják, hogy az árulók, az emberi méltóságukról, a zsidó becsületükről megfélekezettek, még a hóhérlényeknél is aljassabbak.

Az album olcsó. Nyolc csehkorona mindössze. Mindenki könnyen megvásárolhatja. Nem ismertetterjük tehát részletesen. Beérjük étvágygerjesztőként néhány szemelvénnel. Reméljük jól válogattuk őket össze és meg lesz a hatásuk. Aki csak teheti, megvásárolja majd ezt a karrikaturagyűjteményt, hogy az egész tartalmát megismerje. Sirva vigadhat egy jó órámat.

lakók világát szabadtították rá Németor-

A nemzeti parasztpárt viszont legutóbbi gyűlésein már ritkán támadja a vaidistákat. Mihalache és Popovici, akiket vasárnap Fagarason ezres tömegek és lovasbandériumok vártak, röleg a nemzetközi helyzetről és a paraszti államról beszéltek a parasztság előtt. Popovici Mihály eimondotta, hogy az egész világban forr a rombolás szelleme. Abessziniában kigyúit a háboru.

Ha ez a szakra átugrik Európára, úgy minden bizonyval Romániát is meg fogja gyújtani.

Mihalache a paraszti államról beszélt a tömegek előtt:

— Egy regenerált vezető osztály — mondotta — csak a parasztságból kerülhet ki. Bolsevizmussal vádoltak.

Hát bolsevikok vagyunk, ha a paraszti felvilágosítása és munka útján való jómódba jutása bolsevizmust jelent.

Oroszországban a paraszti megdolgozza földjét és élelmet utalványra kap, mint a háboruban. Olaszországban szindikátusok képviselik a munkást. Mussolini a szakszervezeteknek köszönheti erejét. Mi szövetkezést és szakszervezet útján akarjuk felerősíteni a parasztot.

Ez a paraszti állam, vagyis az állam legyen azé, akik az országot alkotják.

Nehéz munka lesz. Az összes romokat el kell takarítanunk. Amíg kormányon voltunk, földözgatással vesztegettük az időt. A földözgatásból elég volt, egy új ruhára ven szükségünk. Az idő nincs messze. Azt mondják, hogy nem fogunk kormányra kerülni? Erőnk van. Jogunk van a hatalomra. Az ország akar bennünket. Tehát nem fogja elzárni előlünk az ajtót. Nagy párt vagyunk. Nem akar bennünket a király? Nincs oka reá.

Melyik pártnak van jobb programja és több tehetsége?

Nem egyszer hallottam az uralkodót a mi komolyságunkról beszélni. Ki vonta kétségbe a mi kvalitásainkat? A hatalom a nemzeti parasztpárté. És meg fogjuk hódítani a hatalmat, mert az bennünket illet meg.

szágra.

Az egyik kép az antiszemitizmus ósanyját, Putifárnét ábrázolja. Dühösen ordítja az előle menekülő József után: Disznó zsidó! A kép ezt a felirattal viseli: Az antiszemitizmus születésének pillanata.

Pompás a zsidó „világveszedelem” illusztrációja. A hatalmas természetű, vállalati ábrázatu egyenruhás náci előtt, vékonykötésű, pápaszemes, meghajlott természetű zsidóska áll.

A „zsidókülsője német állampolgárok” alapító közgyűlését ábrázoló képet — e gyűlésnek Göbbels miniszter a szónoka — meg kell nézni. Erdemes. Leírni nem tudom.

Egy másik kép a kétségbeesetten síró Loleret mutatja. A szöveg: És engem egy zsidó költött!

A harmadik birodalom kísértete, a zsidó nagymama következik. Hat monoklis ur reszket az árnyékban: a katonatiszt, a diplomata, az arisztokrata, a gentri, a bíró, az elegáns városi ur. Szörnyűséges a pogrom képe. A szöveg: Ne üssük egészen agyon. Ő az utolsó a zsidó faluban. Szükségünk van még rá a további akciókban.

Tárgyalóterem. A bíró urak előtt görbeorru, szakállas, tipikus kis zsidóska reszket. Na, mi a vétke, vádolt?... Mire a vádolt: És ön ezt nem látja, elnök ur?

A Streicher várdákat kovácsoló pártirodaja így intézi el a telefoni hivatásokat: Most nem érünk rá. Most a peszachot ünnepeljük.

A törpe Hitler ácsorog a hatalmas Mózes-szobor előtt: Most egymás között vagyunk, árul el kérlek, hogyan csináltad, hogy a programod 5000 év óta változatlan?

Miért nem veszik fel a nemárjákat a hadseregbe?... Tiszta ügy. A zsidókat tartalékolunk kell, hogy legyen kire kenjük, ha elvesztettük a háborut.

Az SA-legény bejelenti a törzsasztalnál: Holnap nem jöhettek. Holnap az én csapatom spontán megrohanja a zsidó üzleteket.

Az utolsó előtti képnek Cion bölcsői címe és néhány zsidót ábrázoló buzgó munkában a traktorok mellett Palesztina földjén. A szöveg: „...leid...! Was kann einem der Hitler hier noch tun?”

(g. s.)

SPORT

Három szám kivételével befejeződtek a nemzeti teniszbajnokságok

Cluj, október 8. (Az Uj Kelet tud.) F. hó 2-án vette kezdetét Bucurestiben az országos nemzeti teniszbajnokság. A versenyen igen nagy mezőny indult. A clujai gárdát Radó György Haggibbor, dr. Mejianu, Gábor, Grad U, Pusztay, Wartenberg, Baatzné TCC, valamint Kuhn és Benedek KAC képviselték. A legértékesebb teljesítményt Pusztay TC érte el, amennyiben sikerült az immár két éve bajnok Botez 4:6, 6:3, 6:2 arányban kivernie.

A II. oszt. számokban szintén a clujiak domináltak Radó György és Kuhn L. személyében. Részletes eredmények:

Férfi egyes I. oszt. elődöntőben vannak Smidt, Hamburger, valamint Poulieff, Pusztay.

Férfi páros I. oszt. 1. Réti—Hamburger, 2. Poulieff—Smidt TCR, 3. Pusztay—Wartenberg és Botez—Gitta. Döntő: 7:5, 6:3, 6:2.

Női egyes I. oszt. 1. Somogyi Klári Gloria Arad, 2. Popperné (Zizovits L.) CAO, 3. Be-

retzky M. CAO és Wertheimné Doherty. Döntő: 6:2, 3:6, 6:3.

Vegyes páros I. oszt. Elődöntőben vannak: Somogyi—Smidt, Poulieff, valamint Pusztay—Barabássy—Réti—Boncea.

Férfi egyes II. oszt. 1. Kuhn KAC, 2. Radó Gy. Haggibbor, 3. Ilyés Olimpia és Székely Olimpia. Döntő: 6:3, 0:6, 7:5. Radó a harmadik helyért verte Cerbut (Doherty) Bucuresti legjobb II. oszt. játékosát 6:3, 3:6, 6:2-re.

Férfi páros II. oszt. 1. Radó—Kuhn, 2. Cerbu—Rosin, 3. Ilyés—Székely és Smeureanu—Mihalescu. Döntő: 4:6, 7:5, 12:10.

Női egyes II. oszt. 1. Cancelli, 2. Foczeanu, 3. Pahler és Segall. Döntő: 6:1, 6:3.

Vegyes páros II. oszt. Elődöntőben vannak: Ilyés—Camill, Plăcinteanu—Cancelli és Radó—Husar, Cerbu—Calmusky. Radó ezt a számot elfoglaltsága miatt feladta.

A versenyeket ma fejezik be.

A Venus első, a NAC második, a Ripensia harmadik

Cluj, október 8. (Az Uj Kelet tud.) A tegnapi ünnep miatt egy nap késéssel számolhatunk be a Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulójának eredményeiről, amelyek ezúttal is bőven hoztak meglepetéseket. A Juventus 6:1 arányban győzött a Kinizsi ellen, az aradi munkáscsapat a Ripensia hazájában 83 percig 1:0-ra vezetett a proficsapat ellen. Az Universitatea balszerencséje ezúttal sem ért véget. Súlyos vereségének most is részben a játékvezető az oka, aki az első félidőben, amikor a mérkőzés még 0:0-ra állt, az U egy szabályos gólját nem adta meg. A Romania Clujon a kezében levő két pontot könnyelműen kiengedte, annyira, hogy ha törőnételesen még öt percig tart a játék, a mérkőzést könnyen el is veszthette volna.

A bajnokság helyezési sorrendje a vasárnapi forduló után egyébként igen érdekesen alakult. Az élen Venus, NAC, Ripensia, Gloria és Juventus 7-7 ponttal állnak, megelőzve egymást minimálisan jobb gólaránnyal. Igaz, hogy amíg az első három 5-5 mérkőzésből szerzett 7-7 pontot, addig a Juventus és Gloria 7 pontja 6 mérkőzés eredménye. A bajnokság utolsó helyén az AMTE foglal helyet, bár a Kinizsinek és Romanianak is ugyanannyi pontja van, úgy a Kinizsi, mint a Romanianak azonban nyert mérkőzése is van, ami a helyezési szempontjából döntő fontosságú. Az biztos, hogy ezután a küzdelem mind érdekesebb lesz. Különösen nagy a küzdelem az utolsó helyről való elkerülésért. Ami a jelek szerint az AMTE-nak ígér esélyt.

A Nemzeti Bajnokság állása a következő:

1. Venus	5	3	1	16	5	7
2. NAC	5	3	1	12	5	7
3. Ripensia	5	3	1	12	7	7
4. Juventus	6	3	1	2	13	10
5. Gloria	6	3	1	2	15	16
6. Unirea Tricolor	5	2	1	2	14	9
7. Crisana	5	2	1	2	8	5
8. CFR	5	2	0	3	9	10
9. Universitatea	6	2	0	4	5	17
10. Romania	5	1	1	3	11	15
11. Kinizsi	5	1	1	3	7	17
12. AMTE	4	0	3	1	7	9

A mérkőzések eredményei egyébként röviden a következők:

Nemzeti Bajnokság A)

Cluj. Romania—Unirea Tricolor 2:2 (1:0). Bucuresti. Venus—Universitatea 4:0 (2:0). Bucuresti. Juventus—Kinizsi 6:1 (3:0). Oradea. NAC—Crisana 3:0 (1:0). Timisoara. AMTE—Ripensia 1:1 (1:0). Arad. Gloria—CFR 4:2 (2:0).

Nemzeti Bajnokság B)

Satmare. Olimpia—KAC 2:1 (1:0). Carei. Victoria—CFR 2:1 (1:0). Oradea. Phoenix—Törekvés 3:2 (1:2). Tg-Mures. Mures—Soimii 3:1 (1:1). Lugoj. ILSA—Vulturii 1:1 (0:0). Petrosani. Jiul—UDR 2:0 (1:0). Bucuresti. Makkabi—Elpis 6:1 (3:0). Constanta. Victoria—Brasovia 3:1 (2:0). Sibiu. HTV—CFR Simeria 5:3 (2:0). Brasov. IAR—Sticla 5:0 (2:0). Timisoara. TMTE—Rovine Grivița 4:1 (3:0).

Alkerületi bajnokság

Cluj. Napoca—Reuniunea 2:0 (1:0). KMSC—Unirea 2:2 (1:0). UEC—Rapid 6:0 (3:0). A bajnoki mérkőzést a Rapid lemondta, helyette barátságos mérkőzést játszottak a csapatok. Brasov. Ivria—Astra 1:0 (0:0), BMTE—

Cukorgyár 3:0 (2:0), Suburbia—Olimpia 2:0 (1:0).

Timisoara. Banatul—CFR 4:4 (4:1). Electrica—Hertha 3:0 (2:0), Fratelia—Rapid 1:0 (1:0), Freidor—Politechnicum 3:2 (1:1), Jimboliana—Progresul 4:1 (2:1).

Reghin. Monopoli—STV 7:1 (5:1).

Oradea. Vestul—PTT 3:1, Makkabi—Kinizsi 4:1 (1:0).

Külföldi eredmények

Magyarország—Ausztria 4:4 (4:2). Bécsből jelentik: Negyvenöt ezer néző előtt játszották le az osztrák-magyar Európa Kupa labdarugó mérkőzést, amely 4:4 arányban elődöntőnül végződött. A félidőben a magyar csapat vezetett 4:2 arányban. A gólokat Vincze (2), Sárosi és Toldi, illetve Bican (3) és Hoffmann lökték. Az Európa Kupa állása:

1. Olaszország	6	5	0	1	15	6	10
2. Ausztria	6	3	3	2	17	16	9
3. Magyarország	7	3	2	2	17	15	8
4. Csehszlovákia	7	1	4	2	9	10	6
5. Svájc	8	1	1	6	13	24	3

Hátralévő mérkőzések: Október 27-én Prágában Csehszlovákia—Olaszország, november 24-én Rómában Olaszország—Magyarország.

Cardieff. A skót és walesi válogatott labdarugócsapatok mérkőzése 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végződött.

Miskolc. Attila—Kispest 2:2 (1:0).

Kaposvár. Somogy—Nemzeti 3:2 (3:1).

Grác. Budapest amatőr válogatott—Grác 0:0.

Varsó. Lengyelország—Ausztria B) 1:0 (1:0), 25.000 néző.

Európa asztaliteniszválogatottja Bucurestiben. A legjobb európai asztaliteniszvezőkből álló válogatott csapat turája során októberben Bucurestibe látogat el, ahol Románia válogatott asztaliteniszgárdájával barátságos mérkőzést fog játszani. Európa válogatottjában a következő játékosok foglalnak helyet: Haydou Anglia bajnok, Ehrlich lengyel bajnok, Kollar cseh bajnok, Hammer Csehszlovákia, Liebster Ausztria bajnok. A román válogatottat Páncs, Pop, Scharpia, Vladone és Marin alkotják. A mérkőzés a hírek szerint október 26-ára már le is van kötve.

Október 16-án Bucurestiben lesz a Károlykupa döntője. Bucurestiből jelentik: A Károlykupa döntője Észak és Dél ligaválogatottjai között október 16-án Bucurestiben lesz. Bár 16-a nem törvényes munkaszünet, a labdarugószövetség a döntőt azért tűzte ki erre a napra, hogy a divíziós egyesületeknek játékosaik elvonásával ne okozzon nehézségeket. A döntőmérkőzésen Károly király is jelen lesz.

A Haggibbor sportegyesület új irodahelyiségében nagy szükség lenne egy vagy két íróasztalra és egy szekrényre, esetleg apróbb irodaberendezésre. Az elnökség igen kéri azokat, akiknek ilyen szerű fölösleges butoradarajuk van, sziveskedjenek a 872 vagy 977 telefonszámnak bemondani.

Órízze meg legdrágább kincsét, az egészségét, a selyemfinom, tökéletesen higiénikus

KÖZGAZDASÁG

Négy iparkamarát visszaállítanak Erdélyben

Bucuresti, október 8. (Az Uj Kelet tud.) Az iparügyi minisztériumban most készítik elő az iparkamarák reorganizálására vonatkozó törvénytervezetet.

Ismeretes, hogy az elmúlt év őszén a kormány a szakkamarai törvények oly irányú módosítását vette tervbe. Ennek a tervnek az elképzelése szerint a kereskedelmi és iparkamarákat, a mezőgazdasági és munka-kamarákat egységes szervezetbe olvasztották volna össze. Ez a terv azonban az érdekeltek szemmel ellentétben megbukott.

A jelenleg készülőfélben levő módosító törvénytervezetnek négy alapelve van:

1. A legutóbbi iparkamarai törvény által

feloszlott iparkamarák visszaállítása;

2. az egyes kereskedelmi és ipari szakkamarák szakmai képviselőinek megteremtése;

3. a különböző szakmai szervezetek ténykedésnek egy központi szervezetbe való összefogása;

4. az iparkamarai választások lehetővé tétele.

A már megszüntetett kereskedelmi és iparkamarák visszaállítása Erdélyt illetően azt jelenti, hogy a jelenleg működő aradi, clujai, oradeai, sibui, tg-muresi és timisoarai iparkamarák mellé visszaállítják a devai, satumarei, albauljai és lugoji kamarákat is.

KIFÉNYESEDETT, zsíros ruhákat speciálisan tisztít CZINK vegyészeti gyára

Október 10-én életbelép az új kompenzációs rendszer

Megállapították a kompenzációs alapon kivihető és behozható áruk kimutatását

Bucuresti, október 8. (Az Uj Kelet tud.) A legfelsőbb külkereskedelmi bizottság dr. I. Costinescu iparügyi és kereskedelmi miniszter előkeltével értekezletet tartott, amelyen az új kompenzációs rendszert véglegesen megállapították.

Az értekezlet határozatából kifo-yólag miniszteri rendeletet adtak ki, amely felsorolja azokat az árukat, amelyeknek kompenzációs alapon való kivitelét engedélyezi a kormány, valamint azokat az árukat is, amelyeket a kompenzációs kivétel ellenében az országba importálhatni lehet. A miniszteri rendelet egyben pontosan előírja, hogy az egyes kompenzációs kivétel, illetve behozatalnál az export értékének hány százalékát kivevő devizát tartoznak a Banca Nationalának rendelkezésére bocsátani.

A rendelet értelmében a következő áruk kompenzációs alapon történő exportja van engedélyezve:

1. Pirit, mangán, só, butorok, székek, gyümölcsök, kivéve a diót, fűszerek, burgonya, konzervek, (fűszerek, gyümölcs, hus és halkonzervek), vágott szárnyas, méz, fekete ikra, cipők és feldolgozott bőrök, szövetek, enyv, gipsz, amidon, cukor, alkohol-félék. Ezen áruk kompenzációs uton történő kivitelénél az export értékének 10 százaléka devizában beszolgáltatandó a jegybanknak.

2. Alabástrom, kaolin, márvány, tojás, vaj, turfófélek, tézstaneműek, üvegáruk, huzaók. Ezek után 15 százalék deviza szolgáltatandó be a jegybanknak.

3. Zelluloze, hagyma, fokhagyma, gyógynövények, száma, seprőszalma, bacon, sózott hus, füstölt hus és huskivonatok, nyers és feldolgozott szőrme, állati belek, marhahus, kénsvaj, acetic, dohány. Ezen áruk kivitelénél az érték 20 százaléka a Banca Nationalat illeti meg.

4. Melasz, melynek kivitelénél az érték 25 százaléka szolgáltatandó be devizában.

5. Keramika cikkek, parafin, petrolkoks, parkett, frizek, kender, kenderhulladékok, juttahulladékok, napraforgóolaj. Ezek kivitelénél az érték 30 százaléka szolgáltatandó be a Banca Nationalanak.

6. Sertés- és lószőrök, pihe, toll. Ezeknél az exportérték 40 százalékát kell devizában befizetni a jegybanknak.

7. Cujka, bor, borszesz, likőrök, sör, ásványvizek. Ezen cikkek kompenzációs alapon történő kivitele esetén az exportérték nem terheli a devizabeszolgáltatás kötelezettségére.

A kompenzációs rendszert szabályozó mi-

niszteri rendelet felsorolja azokat az árucikkeket is, amelyeket a kompenzációs export ellenében importálni kell s amelyek a következők: Réz, cink, ón, ósksavas, nyerspamut, pamutfonalak, gyapju, gyapjufonalak, anilinfestékek, lakkok, terpentin, oklofon, gyógyszereszer, malomszítók, mezőgazdasági gépek, elektromos gépek, petróleumi gépek, nyersgumi, motorok, turbinák, kompresszorok, alumínium, ólom stb.

A külkereskedelmi tanács egyúttal elhatározta a kompenzációs eljárások egyszerűbbé tételét is. Így kimondotta, hogy a kompenzációs albizottságot, amely eddig a kereskedelmi és iparügyi minisztérium kebelében működött, feloszlatták.

A jövőben mindazoknak, akik kompenzációs kivétel akarnak lebonolyítani, ki kell tölteniük a Banca Nationala által rendelkezésre bocsátott A. B. C. formulárat, amelyben kötelezik magukat, hogy a fentebbi kimutatásban felsorolt árukból akarnak exportot lebonolyítani, annak a megemlékezésével, hogy az exportot kompenzációs alapon kéri engedélyezni. Annak az igazolása után, hogy az export ténylegesen megtörtént és miután a megfelelő devizakvótát a Banca Nationalának beszolgáltatták, a jegybank értesíteni fogja a külkereskedelmi szabályozó igazgatóságot, hogy a kérelmező behozhatja az országba az általa az A. B. C. formulákon feltüntetett importárukat.

Ami az Angliába történő kompenzációs kivétel illeti, erre nézve azt a különleges rendszabályt léptették életbe, hogy a kérvényezők az angol kormány igazolását kell betervezteni arról, hogy a kompenzációs kivétel nem fog a megállapított kontingens terhére számíttatni.

Az új kompenzációs rendszer október 10-én lép életbe.

Bulorszövel Szőnyeg Kárpitoskellékek

Legelőssb bevásárlási forrás

Nagazinul TAPITEX S. A. Regle Ferdinand No. 9.

Az első p

Tel-Aviv, októberi élete az utó próbát állott ki. állapítsuk, hogy és pénzügyi org ta meg azt a me lönböző alarmhír Az olasz-abesszin jatos földrajzi, p ságainál fogva azok, akik a zav ni, különböző r Elég volt az a k dihajók vonuljan a Földközi tenge dekeltégeinek, a na védelmének e dihajót összpont — hogy kombin Palesztina veszé

A pánik, vala lakosság köréből ságot természete felé vonza, a jerrátsági szerződés Anglia, amely a kifejezetten olasz el, bizonyos fokú félsziget lakos Abesszinia melle szor hire kelt az ja zárni a szuezi abesszin világo könnyen találhat kus hir, hogy e szág meg támad Palesztinán keres rös tengerhez.

Minthogy a vi tinaí arab lakoss élelmiszerrhiány elsö következmén bok megkezdtek zását, visszavont kését, és pénzüket részben aranyba csolatban egésze ,tőke-akkumuláci haifaj gazdag ar vette bankból görögdiényébe fel nye mire a válsá nye utolsó szálíg odavesztett a pénz Magától értető ságnak az idege szidó körökre is, rémhíreknek és k rokból. Ez a ny azonban nem tud tinaí gazdaság sz nagyvállalatok és nyeknek komoly tényleges helyzet tek a rémhírekkel

Ma már megál égnek egyáltaláb ja. Mindenki előt abesszin konflikt atása nem lehet iszta olasz sajtó a földrajzi helyz nem lehet célpon Regime fascista ap írja a követk

„Haifa megtán en. Az angol há kamaszuk van itt olyan kitünö str világ egyetlen Ez a hegymassza kilométernyi ho Olyan természete váltár rendelkezé Az angol kató azzal, hogy ninc mikor Anglia e tétét és amik Haifa lesz az ang osabb védelmi pők megegyeznek ina-elleni táma

Az afrikai háboru gazdasági hatásai Palesztinában

Az első pánikhangulat után teljesen megnyugodtak a kedélyek. Olasz lapvélemények szerint Palesztina nem kerülhet bele a keleti háboru forgatagába

Tel-Aviv, október 8. Palesztina gazdasági élete az utóbbi hetekben kemény tűzpróbát állott ki. Rögtön az elején meg kell állapítsuk, hogy a zsidó jisuv gazdasági és pénzügyi organizációja, derekasan állta meg azt a megpróbáltatást, amelyet különböző alarmhírek okoztak az országnak. Az olasz-abesszin konfliktus Palesztina saját földrajzi, politikai és gazdasági adottságainál fogva alkalmas volt arra, hogy azok, akik a zavarosban szeretnek halászni, különböző rémhíreket kolportáljanak. Elég volt az a körülmény, hogy angol hadihajók vonuljanak fel Haifába — Anglia a Földközi tenger keleti részében való érdekeltsegeinek, valamint a szuezi csatorna védelmének érdekében, mintegy 25 hadihajót összpontosított a haifai kikötőben, — hogy kombinációk kelljenek szárnyra Palesztina veszélyeztetett helyzetéről.

Az arab lakosság pánikja

A pánik, valamint a rémhírek az arab lakosság köréből indult ki. Az arab lakosság természetes szimpátiája Abesszinia felé vonza, a jemeni kormány állítólag barátsági szerződést is kötött a négussal és Anglia, amely az afrikai konfliktusban kifejezetten olaszellenes álláspontot foglal el, bizonyos fokig még tüzelte is az arab félsziget lakosságának olaszellenes és Abesszinia melletti hangulatát. Valahányszor híre kelt annak, hogy Anglia le fogja zárni a szuezi csatornát, és így az olasz-abesszin világháború mélyülhet ki, könnyen találhatók hiteltre az a fantasztikus hír, hogy ebben az esetben Olaszország meg támadná a haifai kikötőt, hogy Palesztinán keresztül keressen utat a Vörös tengerhez.

Mint ahogy a világháború alatt a palesztinai arab lakosság igen sokat szenvedett élelmiszerhiány miatt, a háborus hírek első következménye az volt, hogy az arabok megkezdték az élelmiszerek felhalmozását, visszavonták a bankokból betétjeiket, és pénzüket részben élelmiszerekbe, részben aranyba helyezték fel. Ezzel kapcsolatban egészen humoros természetű „töke-akkumulációk” is történtek. Egy haifai gazdag arabról beszélik, hogy kivette a bankból a pénzt és néhány vagon görögdiénybe fektette bele vagyonát, persze mire a válsághírek véget értek, a diénye utolsó szálig megrothadt, úgy hogy odaveszett a pénze és a diényje is.

Magától értetődik, hogy az arab lakosság az idegessége áterjedt bizonyos zsidó körökre is, amelyek hitelt adtak a rémhíreknek és kivették betétjeiket a bankokból. Ez a nyugtalanság és idegesség azonban nem tudta megrendíteni a palesztinai gazdaság szolid fundamentumát. A nagyvállalatok és a nagykereskedők, amelyeknek komoly információik voltak a tényleges helyzetről, passzívan viselkedtek a rémhírekkel szemben.

Haifa megtámadhatatlan

Ma már megállapítható, hogy az idegességnek egyáltalában nem volt komoly alapja. Mindenki előtt világos, hogy az olasz-abesszin konfliktusnak semmilyen rossz hatása nem lehet Palesztinára. Maga a fasiszta olasz sajtó állapítja meg, hogy Haifa földrajzi helyzeténél fogva egyáltalában nem lehet célpontja olasz támadásnak. A „Regime fascista” című hivatalos olasz lap írja a következőket:

„Haifa megtámadhatatlan és bevehetetlen. Az angol hadihajóknak természetes támaszok van itten. A Kármel hegy pedig olyan kitűnő stratégiai pont, amellyel a világ egyetlen kikötője sem rendelkezik. Ez a hegymassza 522 méter magas és 20 kilométernyi hosszúságon húzódik el. Olyan természetes vár, amellyel csak Gibraltar rendelkezik.”

Az angol katonai sajtó pedig számol azokkal, hogy nincs messze az a pillanat, amikor Anglia el fogja veszíteni Máltát, Szigetét és amikor a Földközi tengeren Haifa lesz az angol világbirodalom legfontosabb védelmi pontja. Az összes szakértők megegyeznek abban, hogy egy Palesztina-elleni támadás az öngyilkossággal

volna azonos, mert a Ciprus-Haifa-Akaba és Szuezi blokk olyan hatalmas stratégiai erő képvisel, amelyen minden támadás meghiusulna.

A palesztinai bankok egy perc-re sem rendültek meg

A palesztinai zsidó lakosság komoly elemei egy pillanatra sem vették tehát komolyan azokat a híreket, amelyek Palesztina veszélyeztetéséről szóltak. Az olasz-abesszin háború indirekt hatása pedig csak kedvező lehet a palesztinai konjunkturára. A különböző áruknak és különösen a narancsnak drágulása még jobban megerősíti az amúgy is kielégítő gazdasági helyzetet. A palesztinai gazdasági élet mobilitását és komolyságát pedig misem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ország valutája több, mint száz százalékosan van fedezve angol állam papirokkal. A palesztinai kormány pedig olyan tartalék-alapokkal rendelkezik, mely ma meghaladja a hatmillió fontsterlinget.

A pánik napjaiban több százezer fontsterlinget vettek ki a palesztinai bankokból és egyetlen bank sem, még a legjelentékenyebb bankok sem jutott nehézségbe. Minden bank eleget tudott tenni betétesei követelésének, haladéktalanul fizettek ki minden tételt, még a fix időre szóló letéteket is. A Barkley-s bank nyomában felajánlotta a kis bankoknak, hogy segítségükre siet, de még erre a segítségre sem volt szükség.

Az Anglo-Palestine Bank vezérigazgatójának nyilatkozata

Az Anglo-Palestine Bank vezérigazgatója: S. Hoofien, aki éppen ezekben a napokban tért vissza Palesztinába, a jaffai zsidó kereskedelmi kamara évi közgyűlésén át-

Jön: SEQUOIA

A Zsidó Párt központi vezetősége a fenyegető veszedelmekkel szemben az egységes zsidó front megteremtését határozta el

A Zsidó Párt elnöke megbízást kapott, hogy vegye fel a tárgyalásokat a többi zsidó szervezetekkel az egységes front azonnali megteremtése érdekében

Bucuresti, október 8. (Az Új Kelet tud.) Az elmúlt héten Bucurestiben igen fontos értekezletet tartott a Romániai Zsidó Párt vezetősége. A központi vezetőség ülésén Erdélyt dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt országos elnöke és dr. Fischer József, az erdélyi tartományi tagozat elnöke képviselték. Az értekezleten dr. Fischer Tivadar nagyszabású expozé tartott a zsidóság politikai helyzetéről, rámutatott azokra az áramlatokra, törvényekre és rendelkezésekre, amelyek hivatottak arra, hogy a zsidó egzisztenciákat létalapjaiban rendítsék meg. Fischer Tivadar dr. beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket a Zsidó Párt vezetősége a különböző román pártokkal folytatott, valamint azokról a kísérletekről, amelyek a Zsidó Párt és más zsidó szervezetek kollaborációját célozták. Végül beszámolt az erdélyi kezdeményezésre megalakult vegyes komitőről, amelyben Niemerouwer főrabbi elnöke alatt képviselve van a Zsidó Párt és az Uniunea Evreilor Romani is.

Végül a párt jövő programját ismertette Fischer Tivadar és rámutatott azokra a módokra, amelyek alkalmasak a romániai zsidóság veszélyeztetett állampolgári jogainak megvédésére.

Az értekezlet következő szónoka dr. Mayer Ebner volt, aki referált a Delagtion Juives vezetőségének luzerni üléséről. A

tekintő képet adott az ország gazdasági helyzetéről és esetelte a hitelmezsorítások révén előállott helyzetet. Hoofien teljesen indokolatlannak mondotta azt az idegességet, amely Palesztinában a háborus veszély kapcsán lábra kapott és kijelentette, hogy a palesztinai valuta és a palesztinai bankrendszer, amely az angol valután, illetőleg az angol bankrendszeren alapszik, minden megrázkódtatást ki tud állani. Noha néhány közép- és kisebb bank, amely korábban talán könnyelmű kihelyezésekbe bocsátkozott kénytelen volt a hitelmezsorítás eszközeihez nyulni, a helyzet még sem olyan, hogy aggodalomra adhatna okot. Az Anglo-Palestine Bank kész hitelkereteit tágítani. A bank minden olyan új hitelkérésnek, amely az észszerűség határain belül mozog, készséggel tesz eleget és akár direkt szolgálja ki klienseit, akár a kisebb bankoknak nyújtott visszleszámitolási hitel alapján. Ugyanezen az állásponton áll a Barkley's bank is, valamint Palesztina többi vezető pénzügyintéze is. A kormány pedig egy ilyen bankpolitikának teljes támogatását nyújtja.

Hoofien végül leszögezte, hogy Palesztina gazdasági strukturájának magva egészséges és minden esetlegesen jelentkező defektust könnyen le lehet győzni.

Munkáshiány Palesztinában

Hogy a pánik hangulat, amelynek egyéb kéntről ma már nyoma sincsen Palesztinában, mennyire nem ártott az ország gazdasági életének, azt mi sem igazolja jobban, minthogy az összes kategóriájú munkaadók szakadatlanul új zsidó bevándorlókat és új zsidó munkástömegeket követelnek. Herzliában, Kfar Szabában, Magdielben és Nesz Cionában nem tudják bevégezni a mezőgazdasági munkákat, mert nincs elég munkás. Naponta jönnek hajók, amelyek új és új kolonistákat öntenek az ország szívébe. Csak egyedül Kfar Szabában 150

Egy özvegy harca a lépcsőkkel

Felfelé tolni kellett, lefelé eszeszt

Hét évig kínozta reuma

Ez a nő — egy özvegy — a remény sugárát küldi mindenkinek, aki reumában szenved. Hét évig viselte a betegség keresztjét — de most már teljesen egészséges.

Ezt írja: „Özvegy asszony vagyok. 35 éves és 7 éven keresztül a legborzasztóbb fájdalmakat szenvedtem izületi csúztól és reumától. Két év előtt nem tudtam térdeimet behajlítani, hogy a lépcsőn lefelé haladjak. Le kellett csusznom és felfelé a karfán húzódszkodtam. Állandóan botra támaszkodtam. Ekkor a múlt év áprilisában arra figyelmeztettek, próbáljam meg a Kruschen só. Vásároltam egy dobozt és ahogy a tartalma fogyott, úgy éreztem, hogy állandóan javul az állapom. Azóta állandóan szedem és ma már kitünően tudok járni!” — F. M. T.

A reuma éppen úgy, mint a csusz és a lumbago, a belső szervek renyhességéből származik — felesleges anyagok észrevétlen felhalmozódásából és hígysav túltengéséből. Ha láthatná a mikroszkóp alatt a hígysav-kristályok éles hegyét, azonnal megértene, miért okozzák a metsző fájdalmakat. És ha látná, hogyan tompítja le a Kruschen só a kristályok éleit és hogyan oldja fel azután azokat teljesen, ön is elismerné, hogy ennek a szemek valóban megváltást kell hoznia a reuma fájdalmaitól.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogeriában üvegenként 95 lejért kapható.

uj munkás telepedett le az elmúlt héten. De mind nem elég. Petach Tikvában nem tudják befejezni az utépítési munkálatokat. Haifában lázasan folyik az építkezés. Két gyár, amely bővítette üzemét, kétszáz új munkást kér. Minden felelőtlen agitáció ellenére az építőmunka fennakadás nélkül folyik és a zsidó jisuv lázasan dolgozik az ország építésén.

Dr. Fischer Tivadar beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket eddig az egységes zsidó front megszervezése érdekében folytatott s rámutatott arra, hogy az eddigi sikertelenségért semmiesetre sem a Zsidó Pártot terhelni a felelősség és hajlandónak mutatkozott arra, hogy újból kísérletet tegyen a kollaborációnak őszinte és demokratikus alapokon való megteremtésére.

Ebben az értelemben szólaltak fel az értekezlet többi tagjai is, akik egyöntetűen az egységes zsidó front megteremtését szorgalmazták. A gyűlés végén határozati javaslatot fogadtak el. A határozati javaslat felhatalmazza a Zsidó Párt elnökét, hogy haladéktalanul keressen kontaktust az ország kormányzó pártjainak elnökeivel, akiknek hozza tudomására a zsidó lakosság kétségbeesett helyzetét és tájékoztatásukat a jobboldali szervezetek és bizonyos sajtó végetnemérő uszításairól. A határozati javaslat kimondja a párt országos kongresszusának sürgős összehívását, majd felhatalmazza a Zsidó Párt országos elnökét, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a fenyegető veszedelmekkel szemben az egységes zsidó front megteremtése érdekében. A Zsidó Párt ama reményének ad kifejezést, hogy az egységes képviselőlet létrehozásának nem lesznek akadályai.

Bucuresti fiatalember veszi el Coty leányát, akinek 200 millió frank hozománya van

Bucuresti, október 8. Párizsi jelentés szerint Coty-nak, az ismert parfümgyárosnak a leánya ma tartotta esküvőjét Jean Federrel, az ismert bucuresti zeneműkiadó fiával. Érdeklődésre tarthat számot, hogy az udonsült asszony hozománya 200 millió frank és egy yacht volt. A fiatal Feder most tette le jogdoktorátusát a Sorbonneon.

Jön: SEQUOIA

Miért ragaszkodik Anglia Málta szigetéhez

Évszázados harcok Málta birtokáért

Száz kilométernyire a szicíliai partoktól, a Kap Paserótól nyugatra, emelkedik Málta és három kisebb sziget sziklája. Távoltságuk az afrikai partoktól háromszázötven kilométer. Az egész szigetcsoport összesen 325 négyzetkilométer, melyen alig 200 ezer ember él.

A szigetcsoport klímája majdnem kibíratatlanul forró. A vizellátás szinte afrikaiasán gyér, mert egyes kis tavakat kivéve, a ciszternákban összegyűjtött esővízre szorítkozik. Hónapokon át felhőnélküli ég alatt, ősszel szirokkótól súlyosbitva, a téli hónapokon át pedig trópusi erősséggel fellépő esőzések mellett majdnem teljesen hiányzik az erdők zöld lombzata. A szentjánoskenyérfa kivül más fa itt nem terem meg. És mégis ez a természettől oly annyira elhanyagolt szigetcsoport egyike a föld ama pontjainak, amelyért évszázadok óta a legnagyobb versengés folyik. Először föníciai gyarmat volt később Melite néven a görögök alatt játszott fontos katonai szerepet.

Málta az ókorban

Négyszáz évvel Krisztus születése előtt az ókor kalmárai, a katagóiak foglalják el, kétszáz évvel később a rómaiak birtokába kerül. Gótok és vandálok váltakoznak a népvándorlás idejében ennek a szigetcsoportnak birtoklásában, amely aztán bizánci tulajdon lett, hogy Krisztus születése után a második században az arabok kezére kerüljön. Megszaktítás nélkül folyik a harc a szigetcsoport birtokáért, mialatt az arabok és a mókók a szigetre rányomják lényük jellegzetességeit.

A sziget katonailag legfejlettebb kora V. Károly uralkodása, aki a Johánitáknak ajándékozza a szigetet, mialta a rend a Valera megörökíti nevét a főváros megalapításával és a törökök felett aratott nagy győzelmével. Mint egy szikla a tengerben, amelyen megtörik a hullámverés Malta és La Valetta erődje a török veszedelem évszázadaiban, mint a kereszténységnek előretölt őrszeme áll a muzulmán hatalom mindent elsöpítő viharában.

Málta hatalmas jelentősége

A szigetnek a Földközi tengerben elfoglalt katonai jelentősége az a tény, hogy a Tirrheni és a Jóni tengert uralja s támpontot képez Afrika felé is s török háborúk után sem csökkent. Napoleon 1798-ban foglalja el a szigetet, de 1800-ban át kell engednie az angoloknak, akik régebben szemet vetettek rá. Anglia az amiens békekötés ellenére sem adja vissza a szigetet a máltai lovagrendnek. A párizsi békevei, helyesebben a bécsi kongresszussal Anglia mindenekelőtt Máltát utaltatta ki magának és jelentőségét az 1815-i szerződés mélyítette ki, amikor is megszerezte a védnökséget a Jóni szigetek felett, amiáltal a brit támpont a Földközi tenger északi medencéjében rendszeresen kiépült. Ambar az angolok érvényben hagyta a régi lovagtörvényeket, fokozatosan dolgozott azon, hogy Málta angolá váljon. Bizonyára nem gazdasági szempontok vezették Angliát a sziget megszerzésében, amelynek a rómaiak óta legnevesebb termékei rózsái és gyümölcsei voltak. A máltai parlament összeállításától az iskolák tanrendjéig, a tizezer embertől, akiket Anglia fegyverben tart egészen a diktatúráig, amelyet a kormányzó a városi tanács látszatjogai ellenére gyakorol, minden amellet bizonyít, hogy Anglia nemcsak hatalmas erődítések, hanem közigazgatásu intézkedések révén is sziklaszilárdan megvetette lábát a szigeten, amelyet minden körülmények között meg akar tartani.

Málta Anglia kulcsállása a Földközi tengerben, amelyet nyugaton a gibraltári szoros az Atlanti óceánnal, keleten a szuezi csatorna az indiai óceánnal köt össze és Szezen, Adenen és Gibraltáron át az angol akarat éppen úgy biztosítva van, mint Málta révén. Így érthető, hogy évszázadokon át tartott a heves harc a természetlen sziklakért.

Ez a harc külső képekben, az élet ké-

peiben is kifejezésre jut. Ha a trópusian forró napok egyikén Máltából elindulva sziklafalakon és betonerődítéseken keresztül a kis szigetre érkezünk és a lift felvisz bennünket a mélyenfekvő kikötői parttól a városba, új és bizonyos részig teljesen modern városban vagyunk. A lakosság azonban nem tudja letagadni a sziget nagy múltját. A férfiak magasak és napbarnítottak fekete szemekkel, keleti vonásokkal és mór kalózkokra emlékeztetnek. Az asszonyok különös, fekete apácaruhájukkal, amely fölé esernyőformájú fejcsipő járul, a jesusiták idejéből származó tartózkodásukat még nem vették le véglegesen. A szigetet ugyanis egyidőben egyházi rend is pacifikálta.

A rendek még ma is birtokolják a sziget negyed földterületét és a termékeny terület háromnegyed részét úgy, hogy a lakosság legnagyobb része még ma is a rend szolgálatában áll. Az angolok a kolostorok és a lakosság közötti viszonyon nem változtattak. A lakosság szigorúan katólikus maradt, míg az anglikán egyháznak

alig van bármilyen jelentősége. A szigetek lakossága ma is csak az arabszavakkal kevert olasz nyelvet beszéli. Az embereken azonban látszik a nyomottság jele. A szigeten az egyház tekintélye mellett fennáll az angol rendőrök autoritása. A rendőrnek a máltai széles ívben kiter. A katolikus rendek régi, mindent lenyűgöző hatalma, amelynek a már harcinepből egy csendes szerény paraszt- és halásznépet formált, még ma is fennáll és az angolok megértően türik ezt, sőt ápolják. Az egyik kolostorban például a székesegyház fekete drapériákkal van borítva és emberi csontokból kirakva. Oltár, gyertyatartó, arabeszkék, képek, mind, mind emberi csontból készült, közöttük emberi koponyákból piramisok emelkednek. Emlékek azokból az időkől, amikor ezen kolostoroknak szerzetesei a mór kalózból simulékony paraszti elemet formáltak. Az ilyen emlékek lépten-nyomon találhatók az elegáns, kicsiny angol város mögött, amely a Strada Reale körül, csinos üzletekkel, szállodákkal és vendéglőkkel az idegenek kedvenc találkozó helye. A multból származó paloták még léteznek — az angol kormányzó a máltai lovagrend egykori palotájában lakik — de ez a katolikus, olasz-mór lakosság még ma is annak a gondolatnak lenyűgöző hatása alatt él, hogy ezt a szigetet a brit világhatalmi elképzelés szolgálatába kényszerítették. Ha a kétszáz ezer lakos közül huszonezer

olasz is, ezeknek egyáltalában nincs politikai szerepük.

Az Olaszország és Anglia között jelenleg kitört viszályban Máltának nincs már az az átfogó szerepe, mint régen. A modern fegyvertechnika csodálatos fejlődése a sziget katonai jelentőségét, ha nem is rombolta le teljesen, de legalább is csökkentette. A sziget földrajzi fekvésénél fogva továbbra is fontos támpontot, de a kikötő az erődítések összecsufoltága következtében ki van téve annak a veszélynek, hogy légi támadás esetén a kikötőben tartózkodó hadihajók kifutása az elsüllyesztett hajók révén lehetetlenné válik, úgy, hogy a sziget egérfogóvá is válhatik. Ehhez járul még, hogy a tüzérségi felszerelés a sziget jelentéktelen magassági szintje miatt már nem elégséges. Nelson óta azonban az angol admirális azt az álláspontot vallja, hogy egy hadikikötőt megfelelő szárazföldi útegekkel kell védeni. Ezért a brit flotta vezetősége már évek óta dolgozik azon, hogy Málta jelentőségét csökkentse. — Haifa kiépítése inkább felel meg a modern követelményeknek. Az a körülmény, hogy Anglia Földközi tengeri flottáját ma már ugyszólván az egész Földközi tengeren szét osztotta, mutatja, hogy Málta fölénye jelentőségének ideje lejárt, ha a kedvező földrajzi fekvésénél fogva továbbra is megmarad jelentősége, mint flottatámpont.

SZÍNHÁZ-FILM

A mosoly országa — A Kék Duna — A denevér

Szüics László, Európa egyik legkiválóbb tenoristája, három legjobb szerepében lép fel a Magyar Színházban! A mosoly országát nyolcvanszor énekelte a pesti Operaházban, a Kék Duna Strauss Johannját s A denevér Eisensteint pedig ugyancsak legjobb szerepeinek könyveit el a kritika. Szüics László

elsősorban színész s aki nem látta színpadon, annak fogalma sem lehet igazi képességéről.

A Magyar Színház Szüics László estéi az erdélyi zenei élet igazi nagy eseményei s nem csoda, hogy a közönség tömegesen vásárolja a jegyeket mindegyik fellépéséhez.

Kovács György bucsufelépései

Kovács Györgynek vasárnap már vissza kell uaznia Budapestre, hogy megkezdje kötelezettségeinek teljesítését a Vigszínházban. E héten még háromszor lép fel náánk, csütörtök délután Az orvosban; szombat délután a Három a kislányban és vasárnap délután a Ma éjjel szabad vagyok c. operetiben.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:
Szerda fel 9: Szüics László vendégfellépése: A Kék Duna. (Premier helyárrak.)

Csütörtök d. u. 5: Az orvos. (Nagyon olcsó helyárrakkal, Kovács György vendégfellépésével. Fényes Alice-szal, Budaházy Magdával.)

Csütörtök fel 9: Szüics László vendégfellépésével: A denevér. (Premier helyárrakkal.)

Péntek fel 9: Szüics László vendégfellépése: A mosoly országa. (Premier helyárrakkal, rendes bérlet 5. sz.)

Szombat d. u. 5: A három sárkány. (Kovács vendégfellépése, nagyon olcsó helyárrakkal.)

Szombat este 9: Aki mer az nyer. (A szezon nagy operettműveje, páratlanul fényes kiállításban. Szegedi Sándor Stefi szubrett-prímadonna és Gróf László főrendező bemutatkozása, Solymosán Magda, S ebenedez Ily, Thász Aladár, Csóka József, Réhely Ödön, Sándor Andor, Borovszky Oszkár a vezető szerepekben. Premier-bérlet 5. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Ma éjjel szabad vagyok. (Nagyon olcsó helyárrakkal, Solymosán Magda, Szegedi Sándor Stefi, Stefánidesz Ily, Kovács, Jeney János fellépése.)

Vasárnap d. u. 6: Aki mer az nyer.
Vasárnap este 9: Aki mer az nyer. (Rendes bérlet 6. sz.)

Hétfőn és egész héten: Aki mer az nyer.

ROMÁN OPERA MÜSORA

Szerda, október 9: Sámson és Delília. (Sámt Saens születésének 100 éves évfordulója alkalmával, D. Cucin bevezető előadásával.)

Péntek, október 11: Táltosok.

Vasárnap, október 13: (Matiné délelőtt 11 órakor). Szimfonikus hangverseny a Gh. Duna társaság rendezésében.

Vasárnap, október 13 este: Cigánybáró.
Hétfő, október 14: Táltosok. (Munkáselőadás.)

A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma országos premier: Antónia. 1935—36. év legszebb operettje. Lengyel Menyhért színműve, Ábrahám Pál zenéjével és Alfred Rode 12 tagu híres cigányzenekarával. Rendező: Max Neufeld. Főszerepben: Marcelle Chantal, az Ámok és az Ordonánc című slágerek főszereplője. Rendes helyárrak. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDINON MOZGO MÜSORA:

Pazar műsor: I. Napkelet hercege. Roman Navarro, Helen Hayes, Warner Oland. II. Kairói kaland. Renata Müller, Willy Frisch. Helyárrak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS-MOZGO MÜSORA:

Szerdán, csütörtökön 5, 7 és 9 órakor új műsor: Bábsház. A legnagyobb operett filmszáger. Főszerepekben: Lilian Harvey és Geinor Raymond. Műsor előtt a legújabb Híradó. Helyárrak: 10 és 12 lej.

Palesztinai Eszrogim

ארץ ישראל
אתרונים

legokozóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

B. Glasner Cluj,

C. Traian 31. Az előadások nagy engros, mint általában f. hó 30-án, "ארץ ישראל" kor kezdődik meg.
P. M. Viteazul 39. sz. a. az udvarban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 k. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közzéadjuk a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Leánykereskedő: Kertgazdaság tartalommal és az olvasóközönség. B. Adorján Jenő állás egyetlen kertgazdálkodás lapnak mind a gazdálkodásokról társaságok, virág-, konfitenyésztés, illetve szőlészet területén. Kertgazdaság. Vácárescu 3/a.

Feltal zsido orvosnak előnyös házassági kapcsolás kiünő egzisztenciát biztosító rendeltetés nyitunk. Komoly érdeklődők „Brasov” jelge alatt a kiadóra irjanak.

Cristal fürdőben mindennap gőzfürdő előtt férfiak, délután nők részére. Már reggel 5 órától nyitva. Kádfürdő reggel 6-tól este 9-ig. Dubalarilor 3. Nagypostával szemben levő utcában. (Reggeli mikve.)

Aut. ort. izr. hitközség Huedin keres egy megfelelő mérszáróst, aki vállalkozik a hitközségi tagokat bussal ellátni. Ajánlatok októ 15-ig kérünk. Farkas Emanuel hívják Huedin.

Ebedő berendezés, dígyökér, teljesen eladó. Berkovics műasztalos Eminescu 2.

Idősebb mérlegképes könyvelő elhelyezkedés keres. Szíves megkeresést „Compact” jelgére e lap kiadóhivatához kér.

Szülok! Az iskolai év kezdésével védőgyermekaink egészségét a kellemesen illatosított „Sealslo” fertőtlenítő szappannal.

Térkihasználásra üzletnek, irodának, üzletnek egyaránt alkalmas 14x2 1/2 méteres tölgyfalgaléria eladó. Cim a kiadóban.

Hölgyek figyelmébe. Kihűtött utamról visszatérve, a modern kézmunka legújabb stílusú, mintái igen nagy választékban megvételre. Fisch Böske kézmunkaszalonja, Cluj. Str. Barjiu No. 16.

Erettségizett, perfekt német és román nyelvű fiatalember, ki Clujon fontos zsidó költői pozíció betöltésére felpedne le, hogy milyen szerény díjazásra állást keres. Szíves megkeresések „Zsidó közélet” jelgére a kiadóba.

100—150.000 lej készpénzzel rendelkező autorizált könyvelő évtizedes kereskedelmi és adminisztratív gyakorlattal szerény elhelyezkedést keres. Megkereséseket „Közélet” jelgére a kiadóhivatáiba kérék.

2 szoba konyha, elő. és fürdőszobával 1-re olcsó bérért kiadó. Bucovina 16. Déltől 1—3-ig megtekinthető.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIKER: HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIKER:

SZERDA, 1
HI
Cernautiban 20
thant egy repülőgé
Pagnap este 7 repülő
az itteni reptületen
kon résztvegyen. Az
mucaresti rajhoz tart
és lezuhant 20 méte
teljesen összetört, a
kórházba szállították
nevüket a nyilvánoss
— A szent színd
banatosítani a szekt
restből jelentik: La
szindusnak tegnap
szter átiratát, az
hogy az országban
napárhívek és má
szindus különböző
e szektákkal szer
— Október 10-ig
zeneakadémia. Az
mialt nem jelentk
akadémia szeptemb
vételben beiratko
félével vizsgát pe
gyék. Ez az utolsó
ásra, mint a felvét
— A „Kertgazdas
dag tartalommal és
az olvasóközönség
B. Adorján Jenő áll
B. Adorján Jenő áll
egyetlen kertg
dalas lapnak mind
baigazításokat tár
mólc-, virág-, kon
baromfitenyésztés,
lve szőlészet ter
ot a „Kertgazdas
r. Vácárescu 3/a.
— Leánykeresked
spégu constantjai
ntik: Tegnapi délu
meretlen ifju elrab
vü urileányt. Am
k házába lépett, a
tették és elrobogt
tomukra. Azt hisz
bolták el a feltün
— Ha fáj a feje é
galmat, gyomoré
ntik vagy szivdol
bb valódi „Fer
ert ez a gyomor é
zditja, az epek
nyagcserejét megél
ssiti.
— Ertesítés. A
armorstein Náthá
átveszem. Felk
veteléseiket nála
nteni szivesked
entéseket nem ve
genia Iclodul-Mar
— Egy négyéves
ta a házat és ben
Baicoi mellett
rozott hazulról,
fiát. A gyermek
t és meggyújtot
atorzsákat. A ház
etlen gyermekkel
megőrült, úgyh
ani.

HIREK

Cernautiban 20 méter magasságból lezuhant egy repülőgép. Cernautiból jelentik: Tegnap este 7 repülőgépből álló raj szállt fel a itteni repülőtéren, hogy a hadgyakorlatok részeként. Az egyik gép, amelyik a cernauti rajhoz tartozott, hirtelen megingott és lezuhant 20 méternyi magasságból. A gép teljesen összetört, a pilótát és a megfigyelőt a szélhárzóba szállították. Egvelőre nem közölték a nyilvánossággal.

A szent szinódus intézkedéseket fog foganatosítani a szekták terjedése ellen. Bucurestiből jelentik: Lapedatu kultuszminiszter a szinódusnak tegnap bemutatta a belügyminiszter átiratát, amely arról panaszkodik, hogy az országban mennyire elterjedt az öntáptárhivek és más szekták mozgalma. A szinódus különböző intézkedéseket határozott a szektákkal szemben.

Aki mer az nyer

a legnagyobb operett

— Október 10-ig lehet beiratkozni a cluj-i zeneakadémiába. Azok, akik különböző okok miatt nem jelentkeztek eddig a cluj-i zeneakadémia szeptemberi felvételi vizsgáira, ki-veleesen beiratkozhatnak október 10-én, a felvételi vizsgát pedig október 11-én kell le-egyezni. Ez az utolsó terminus egy a beiratko-zásra, mint a felvételi vizsgára.

— A „Kertgazdaság“ új száma. Ismét gaz- tag tartalommal és tetszős kivitelben lépett a olvasóközönség elé a dr Vass András és B. Adorján Jenő által szerkesztett — az or- zág egyetlen kertgazdasági szaklapja. A 36 oldalas lapnak minden egyes cikke gyakorlati hasznosságokat tár az olvasó elé egy a gyü- mölcs-, virág-, konyhakertészet, valamint a baromfitenyésztés, méhészet, gyöngynövény, illetve szőlészet terén. Kérjen mutatványzá- mot a „Kertgazdaság“ kiadóhivatalától Cluj, Str. Vácárescu 3/a.

— Leánykereskedők elraboltak egy feltűnő szépségű constantjai leányt. Constantából je- lentik: Tegnap délután fél 6-kor négy eddig ismeretlen ifjú elrabolta Ozman Menabit Aisa nevű urileányt. Amikor a fiatal leány szülei a házába lépett, az ifjak erőszakkal autóbá- rába kényszerítették és elrobottak. Eddig nem találtak nyomukra. Azt hiszik, hogy leánykereskedők elrabolták el a feltűnő szépségű leányt.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bél- gyomort, gyomorégést, vértódlást, szoron- gást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését elő- szorítja, az epe kiválasztást fokozza, az emésztőerőt megeléjenti és a vérkeringést fel- javítja.

— Értesítés. A Lusztig Margareta utóda Rosenstein Náthán Iclodul-marei fűszerüzle- tes átveszem. Felkérem a hitelezőket, hogy követeléseiket nálam nyolc napon belül be- jelenteni sziveskedjenek, mert későbbi be- jelentéseket nem veszek tudomásul. Rosenfeld Genia Iclodul-Mare.

— Egy négyéves gyermek magára gyuj- totta a házat és bennégett. Bucurestiből jelen- tik: Baicoi mellett Barliga nevű asszony el- hozott hazulról, egyedül hagyva négyéves gyermekét. A gyermek valahogyan gyufát kerit- t és meggyújtotta a szobában levő kuko- rcafüstösöket. A ház teljesen leégett a szere- ngetlen gyermekekkel együtt. Anyja fájdalom- mal megőrült, úgyhogy kórházba kellett szál- lítani.

שיבת זתם סופר קלוי

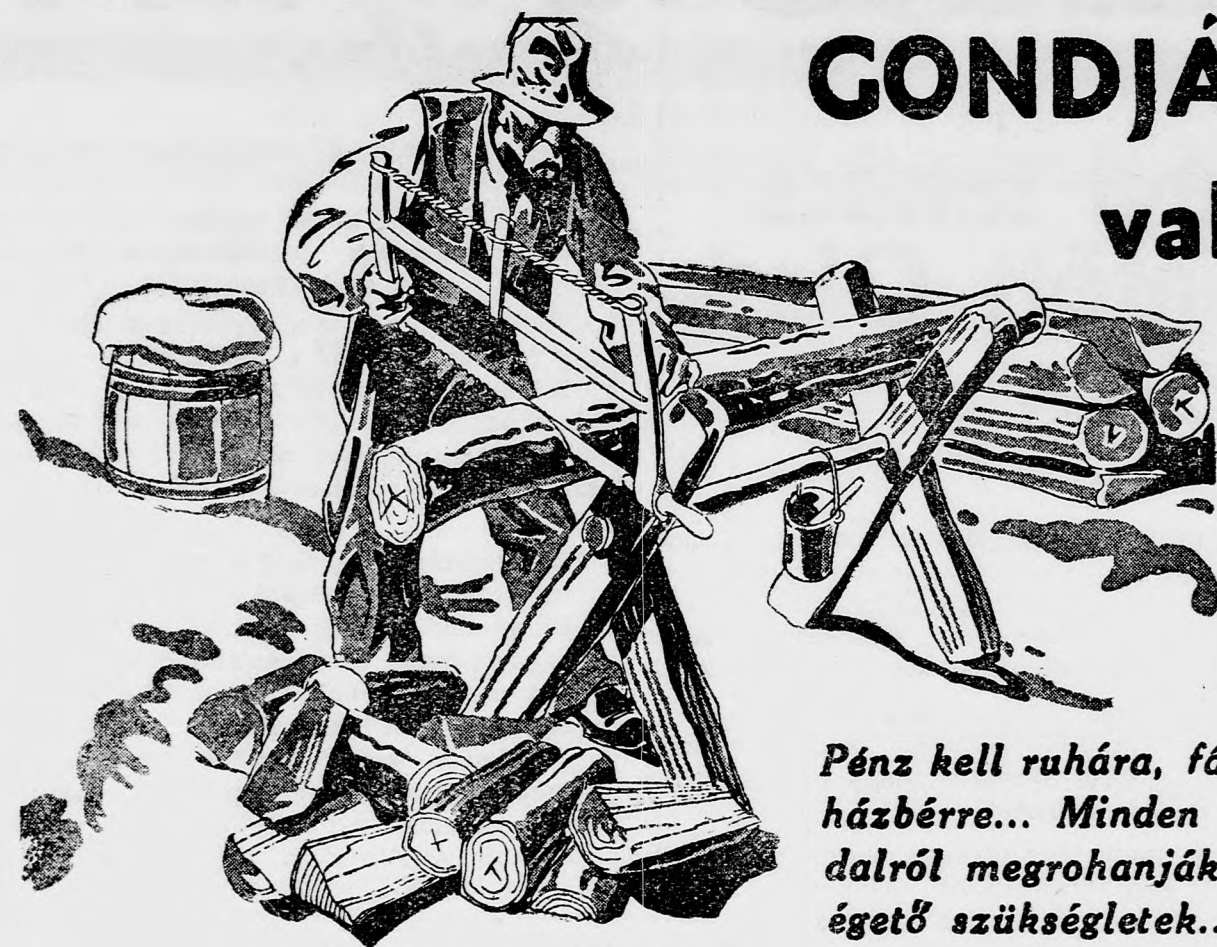
ביה עש"ק שוכה תרצ"ב

הודעה!

צופאלגע אונזערעס איסרופעס האבן בחורים אין זאלך גראסער צאהלגעמעלדעט דיע אויפנאמספארהיגקייט דער ישיבה ווייס איבער שרייטעט. דעצופאלגע האט דער וועד הישיבה בא- לאסטען איבער דיע אויפנאמע דער איינציקער בעוועגער ערסט נאך דערען פערזאנליכער שטעלונג ענדגילטיג צוא ענטשיידען. אללדייעניגען בחורים דיע איהרע איפנא- אנשטרעבען מאגען זיך דאהער מיטטואך ביים לסי בראשית פערזאנליך היער מעלדען. דער וועד הישיבה

Itt a TÉL minden

GONDJÁ- val!

Pérez kell ruhára, fára, házbérré... Minden ol- dalról megrohanják az égető szükségletek...

MENJEN A SORS- JEGYÁRUSHOZÁS VÁSÁROLJON SORSJEGYET. AZ ONÉ A SZER- ENCSE. NE FUS- SON EL ELŐLE!

Egyetlen menekvés OKTÓBER 15.

a nap, amikor a FUNDATIA CAROLBAN az Állami Sorsjáték 4. osztályának húzása lesz.

Ez a nagy húzás. Mintegy negyed milliárdot osztá- nak szét a játékosok között. Akinek sorsjegye van a zsebében, boldog lehet, mert közeledik október 15. Egyetlen nap alatt 20 játékos lesz milliomos. A játékosok tízezrei fognak nyerni a 4. osztály nagy hu- zása alkalmával.

Aki a 4. osztályig még nem játszott, menjen a sorsjegy- árúshoz és kérjen rész-sorsjegyet.

— Meghalt Cluj legöregebb asszonya. Ked- den hajnalban százhárom éves korában meg- halt Clujon özvegy Rosenfeld Dávidné, a vá- ros legöregebb asszonya. A megboldogult csak néhány nap óta betegeskedett. A matróna ha- lálát a legtekintélyesebb zsidó családok gyá- szolják. Temetése kedden délután ment végbe a Vasile Goldis ucca 5 szám alatt. A gyász- beszédet Glasner Akiba főrabbi tartotta.

Aki mer az nyer

a legtündökösebb kiállítás

— Háború emlékeztető állapot több né- met városban. Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung szerint több nagy német- országi városban vaj- és zsirihány lépett fel. A szűkös készletekre pályázó vevők hosszú sorokban várokoznak az üzletek előtt, míg be- juthatnak s átvehetik a nem kielégítő meny- nyiségű vaját vagy zsirt.

— Legalább két hétig nem lehet eloltani a Teplitz-Schönau bányatüzet. Prágából jelen- tik: A Teplitz-Schönau bányakörzethez tar- tozó Prokop-bányában, ahol a napokban szén- robbanás történt, nem sikerült a bányatüzet eloltani. Elrendelték a bánya bányatüzet még leg- alább két hétig tartani fog. Addig nem lehet gondolni arra, hogy felszínre hozzák a ka- tasztrofánál életüket vesztett hat munkás földi maradványait.

— Targovistében rügyezni kezdtek a gyü- mölcsfák. Bucurestiből jelentik: Targoviste- ben a gyümölcsfák rügyezni kezdtek egy- mint tavasszal. Több helyen másodsor is ki- nyílt az orgona. A hir annál érdekesebb, mert Targoviste a hegyvidék mellett fekszik.

— Lezuhant egy amerikai utasrepülőgép. Newyorkból jelentik: Az Oakland—Newyork légi utvonalon egy utasrepülőgép Wyoming felett lezuhant. Nyolc utas, a kiszolgálónő és a két pilóta életüket veszítették. Kutató re- pilőgépek csak öt órával a katasztrófa be- következése után találtak rá a gépre. Lehet- ségesnek tartják, hogy a gép légörvénybe ke- rült, amely hegyoldalnak vágta neki.

Aki mer az nyer

tíz este egymásután.

— Egészség. Cluj egyik jónevű belgyógyá- sa, dr I. Normand „Egészség“ címen köz- egészséget szolgáló havi folyóiratot indított. A folyóirat mindenkit édekel, aki meg akarja őrizni egészségét és meg akarja előzni a be- betegeskedést. Érdekes cikkei közül kiemeljük a táplálkozásról, a rákbetegség megelőzéséről, a légzésről, az étvágytalan gyermekekről, az egészséges fogakról s a sportról szóló cikkeket. Tudományosan megalapozott, nívós cikkek, amik bizonyára népszerűsége fognak szert- tenni. A folyóirat minden támogatást meg- érdemel. Címe: Calea Reg. Ferdinand 56. Ára számonként 10 lej.

Eladó gyári ingatlanok

Clujon közvetlenül a vasútállomás mentén.

1. Egy ingatlan 14.500 m² nagyságu, 1250 m² beépített területtel.
2. Egy ingatlan 3800 m² nagyságu, 750 m² beépített területtel.
3. Egy ingatlan 3700 m² nagyságu, 500 m² beépített területtel.
4. Egy ingatlan 17.000 m² nagyságu, iparvágánnyal és raktárakkal.
5. Több 2—3000 m² nagyságu, két uccára nyíló üres telekresek, kisebb gyárüzemek részére.

Az épületek ujonnan épült masszív, földszintes, világos és tágas munkatermekből ál- lanak. Bármilyen gyárüzem részére alkalmasak. Kedvező ár és fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődéseket „Gyári ingatlan“ jellege alatt a kiadóba.

ORVOSI ROVAT:

H-JK KÖZLEMÉNY

A világ legkomolyabb orvosi folyóirata a „Gastro D.“ új amerikai gyógyszer esodá- latos háfásáról

A Wiener Medizinische Wochenschrift táb- bek között ezt írja: „Megfigyeléseink sze- rint a „Gastro D“ kedvező hatással van a gyomor nedvkiválasztó működésére és a duo- denum felső részének működésére, a sav- arány normálissá válik, a poristaltizmus meg- erősödik, tehát a gyógyszer enyhe hajtó ha- tásu. A szervi megbetegedéseknél, mint gyom- or-é duodenum fekélyek, valamint gyom- orsavtúltengés által okozott gyomorhajok eseteiben nagyon gyorsan elért csillapító ha- tást megértjük, ha arra az összefüggésre gondolunk, amely fennáll a túlságos savkivá- lasztás és fekélyek között. A savtermelési za- varokkal összekötött gyomorgyulladások és túlságos érzékenységek szintén a „Gastro D“ kezelési körébe tartoznak. A „Gastro D“ nek nagy hatása van a görcsös székrekedé- sre is, mert az antagónikus idegek egyensú- lyának helyreállítása következtében meg- szűnnek a görcsök és fájdalmas s így meg- szűnik a székrekedés is.

Figyelje a fentemlített folyóirathól itt meg- jelenő további idézeteket.

Dr F. T.

A „Gastro D“ gyógyszert 130 lej utánvét- tel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Gróság tűz pusztít a ditraui közbirtokos- sági erdőben. Bucurestiből jelentik: Ditraui község erdejében, amely a közbirtokosság tulajdona, tegnap délután tűz ütött ki, amely 10.000 köbméter kitermelt fát fenyeget. A fűrészvállalatok munkásainak segítségével folyik az oltás. A kár eddig több, mint egy- millió lej. A tűz még ma reggel is tartott.

— Október 15-én nyitják meg a vasúti for- galmat Románia és Ország között. Bucurestiből jelentik: A lapok szerint október 15-én fogják ünnepélyesen megnyitni a vasúti forgalmat Románia és Szovjetorszo- rszág között, a Tighina és Tiraspol közti vasúti hid fölavatásával. A megnyitáson je- len lesz Coganovics orosz közlekedésügyi népbiztos és Franasovici közlekedési miniszter.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszulletet szorulás vagy keresztfájás foko- za, az enyhe és igen kellemes természetes „Ferenc József“ keserűviz mindig puha, köny- nyű ürülést és kielégítő emésztést szerez.

— Rövid hírek mindenünnen. Moszkvai jelentés szerint a Don melletti Rostov kör- házában jelentkezett egy férfi, aki szívfajdalmakról panaszkodott. Megvizsgálták rönt- gennel s ennek során megállapítást nyert, hogy fegyvergolyó van a szívében. A szív- beteg, aki a golyóról mitsem tudott, valo- színűleg a 17 év előtti polgárháborúban kap- ta a lövést. — Chikagóban, a város észak- nyugati részében kigyulladt egy hétmele- tes ház és teljesen leégett. Hét halott, 4 el- tűnt, 30 sebesült az áldozatok száma, de at- tól tartanak, hogy a romok között még több holttest van. — Hollywoodból jelentik, hogy ott tegnap leartóztattak 7 egyént, akik az- zal fenyegették Mae West filmszínésznőt, hogy kénsavval leöntik, ha nem fizet 1000 dollár váltságdíjat. — Az olaszországi Friaul- ban az esőzések következtében több helyütt víz alatt állanak az utak. Más pontokon kö- mülások bénítják az utakon a forgalmat. Me- ran körzetében árvíz borítja a mezőket. — A bolgár kormány azonnali hatállyal meg- szüntette a buza és a rozs kiviteli tilalmát. — A Graf Zeppelin elindult tizennegyedik idei délamerikai útjára.

— Sűrű köd akadályozza a forgalmat Lon- donban. Londonból jelentik: Ma sűrű köd ter- jengett London felett. Az elővárosokkal való forgalom fenntartása különösen motoros já- rmuvekkal a legnagyobb nehézségekbe ütkö- zött. Két autobusz összeütközött s negyven utas megsebesült.

— Októberben lesz a kisantant gazdasági konferenciája. Belgrádból jelentik: Előkészí- tés alatt áll a kisantant gazdasági konferen- ciájának ülészaka, amely október 4-én kezdő- dik a jugoszláv fővárosban.

Felhívás a Cur-Sálom Szövetkezet tagjaihoz

Ezton is közöljük, hogy beküldöttük f. hó 13-i és 14-i igazg. ülésünk jegyzőkönyvét kör- zeti és helyicsoport elnökeinknek, valamint bizalmi férfiainknak, kiknek névsorát már két ízben közöltük és akiknél a fenti jegyző- könyv t. tagjaink szives rendelkezésére áll.

Cur-Sálom Korlátolt Felelősségű Szövetkezeti Társaság, Haifa
Dr Fenichel s. k. Dr Weissburg s. k.
ügyvezető. elnök.

